

ZAPISNIK

7. seje Sveta za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, ki je bila v četrtek, dne 3. marca 2022, ob 14.30 uri preko povezave ZOOM.

Prisotni:

Predsednica: dr. Andreja Gomboc in **člani SZT:** dr. Simona Kustec, dr. Klavdija Kutnar, dr. Vanja Kokol, dr. Helena Motoh, dr. Iztok Šori, dr. Ema Žagar, dr. Mark Pleško, dr. Boštjan Golob, dr. Tina Tomažič, dr. Zdravko Kačič, dr. Gregor Majdič in dr. Dušica Pahor.

Odsotni člani SZT: dr. Andreja Kutnar, dr. Boštjan Nedoh, dr. Boris Turk, Zdravko Počivalšek, Andrej Šircelj, Marko Lotrič, Borut Čeh, Tibor Šimonka in dr. Peter Štih.

Drugi prisotni: dr. Tomaž Boh, Andrej Ograjenšek, dr. Gregor Anderluh, mag. Nataša Vrhovec, Gregor Umek, dr. Mitja Slavinec, dr. Franc Janžekovič, dr. Mitja Lainščak, mag. Tanja Vertelj, dr. Albin Kralj, dr. Gita Zadnikar, dr. Jana Javornik in Petra Žagar.

Ad 1.

Potrditev dnevnega reda in zapisnika 6. seje SZT.

Sprejet je bil dnevni red seje kot sledi:

Dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda in zapisnika 6. seje SZT
2. Načrt za okrevanje in odpornost
Poročevalca: mag. Tanja Vertelj (MIZŠ) in Gregor Umek, mag. (MGRT)
Gradivo: NOO + RRF
3. Pakt za raziskave in inovacije in ERA Policy Agenda
Poročevalka: Petra Žagar (MIZŠ)
Gradivo: Pakt za raziskave in inovacije in ERA Policy Agenda
4. ZRISS 2030
Poročevalec: dr. Tomaž Boh (MIZŠ)
Gradivo: ZRISS 2030
5. NPVŠ 2030
Poročevalec: dr. Franc Janžekovič (MIZŠ)
Gradivo: NPVŠ 2030
6. Poročilo o delu ARRS (delovanje v preteklem letu, priprava podzakonskih aktov, idr.)
Poročevalec: prof. dr. Mitja Lainščak (ARRS)
7. Menjava vodstva ARRS
Poročevalec: dr. Tomaž Boh (MIZŠ)
8. Razno

Člani SZT so potrdili zapisnik 6. seje SZT.

Ministrica dr. Simona Kustec je pozdravila vse navzoče. Zahvalila se je za uspešno delo, ki je bilo narejeno za slovensko znanost in za doprinos v času COVID19. Zahvalila se je znanstvenicam in znanstvenikom, ki so sodelovali pri razvoju cepiva in pri nadaljnjih ukrepih, ki so omogočili, da smo lahko čim bolj varno preživeli to obdobje. Poudarila je, da je Slovenija uspela pridobiti pomembna finančna sredstva iz Načrta za okrevanje in odpornost, iz Pakta za raziskave in inovacije, iz prihajajoče finančne perspektive iz ESFRI itd. Uspešno je bil sprejet tudi ZZRID, ki odpira dolgoročne podlage za razvoj slovenske znanosti.

Omenila je, da so na odboru državnega zbora za izobraževanje soglasno potrdili dve pomembni raziskovalni strategiji. Eno na področju raziskovanja in drugo na področju visokega šolstva. Predvideva se, da naj bi bil dokument ZRISS v sredini meseca marca obravnavan in sprejet na plenarnem zasedanju državnega zbora.

Izpostavila je, da nas v prihodnje čaka še ena naloga, in sicer tesnejše sodelovanje bazičnega raziskovalnoznanstvenega dela z izobraževalnim oziroma visokošolskim delom ter tesnejše sodelovanje aplikativnega dela z gospodarskim.

Ministrica pričakuje tudi, da bo ARRS v prihodnje, na podlagi vseh sprejetih prej omenjenih dokumentov, naredil temeljito revizijo svojega dela in da bo pri tem upešen. To bo možno doseči samo z vizionarskim in visoko referenčnim vodstvom zato ministrica prosi SZT, da se pri točki dnevnega reda »Menjava vodstva ARRS«, izmenjajo vsa odprta vprašanja.

V nadaljevanju je povedala, da so na podlagi sprejetega ZZRID posredovali v obravnavo na vlado uredbo o financiranju znanstvenoraziskovalne dejavnosti iz proračuna RS. S tem se bodo pridobila vsa potrebna ustrezna soglasja.

Dotaknila se je tudi vojne v Ukrajini. Država izraža polno solidarnost in pomoč prebivalcem Ukrajine kar velja tudi za raziskovalce in raziskovalke. Prav tako si želi, da bi na ravni EU čim prej sprejeli enotno stališče glede sodelovanja z ruskim raziskovalnim prostorom.

Ad 2.

Načrt za okrevanje in odpornost.

Mag. Tanja Vertelj je predstavila inštrument Načrt za okrevanje in odpornost v okviru katerega ima Slovenija na voljo cca 3 milijarde EUR. Načrt za okrevanje in odpornost je del mehanizma za okrevanje in odpornost znotraj katerega ima Slovenija na voljo 2,5 milijarde EUR, od tega 1,8 milijarde EUR nepovratnih sredstev. Inštrument sestavljajo tudi druga finančna sredstva, ki so namenjena za krepitev in razvoj podeželja, za sklad za pravični prehod in sredstva react EU. To so dodatna sredstva, ki jih je potrebno počrpati do leta 2023 in so v osnovi namenjena soočenju z pandemijo. Načrt za okrevanje in odpornost je v osnovi namenjen spodbujanju reform in naložb. Sestavljajo ga štiri razvojna področja. Za Direktorat za znanost sta ključni področji Digitalna preobrazba javnega sektorja in Raziskave, razvoj ter inovacije.

V okviru Raziskav, razvoja in inovacij je nekaj ključnih reformnih elementov (ukrepov), ki jih je potrebno izvesti. Najbolj pomembna sta sprejetje ZZRID, drugi pa vzpostavitev programskega odbora za operativno usklajevanje znanstvenoraziskovalne in inovacijske politike. Naloga programskega odbora je, da odgovarja na izziv kako izboljšati sodelovanje med akterji na področju znanstvenoraziskovalne in inovacijske politike. Odbor bo v kratkem vzpostavljen in bo okrepil sodelovanje med ministrstvi na področju priprav izhodišč, poročanja, koherentnosti izvajanja razpisov, evalviranja itd.. Prav tako pa bo tudi redno poročal Razvojnemu svetu.

Naslednji ukrep, ki je tudi pomemben, bo pomagal k krepitvi institucij kot sta ARRS in SPIRIT. Glede ARRS je pomembno, da se na institucijo prenesejo vsi ključni javni

razpisi. Agenciji bo potrebno kadrovske okrepiti in jih povezati v smislu sodelovanja na različnih področjih (priprave in izvedbe posvetov, usposabljanja itd..).

V nadaljevanju je omenila, da bo potrebno okrepiti tudi podporno okolje za vključevanje naših institucij v mednarodno okolje, zato bo potrebno okrepiti mrežo nacionalnih kontaktnih točk in okrepiti projektne pisarne v raziskovalnih organizacijah.

Gregor Umek, mag. z MGRT je povedal, da je na področju reform za njih ključno, da se okrepi agencijo SPIRIT kot inovacijsko agencijo. Vsi ukrepi in finančne vzpodbude bi se prenesle na omenjeno agencijo, ki bi s tem postala enotna točka za ukrepe na področju raziskav, razvoja in inovacij. Na ta način bi tudi povezovala vse deležnike iz gospodarstva, raziskav in znanosti in okrepila bi se tudi njena mednarodna vloga.

Na investicijskem področju imajo dva ključna javna razpisa. Javni razpis za spodbude za raziskovalnorazvojne projekte (vrednost 45M eur) je že odprt in je namenjen zvišanju deleža zasebnih vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije ter spodbuditi sodelovanje gospodarstva in znanosti. Drugi razpis, spodbujanje razvojno inovacijskih dejavnosti za izvedbo pilotno demonstracijskih projektov pa se odpre v mesecu aprilu (vrednost 30M eur).

Dr. Ema Žagar je komentirala, da je v razpisu, ki je objavljen, zavedeno, da so izključeni javni zavodi, ki so ustanovljeni v skladu z zakonom o zavodih, hkrati pa govorimo o izboljšanju sodelovanja med gospodarstvom in znanostjo.

Gregor Umek, mag. je odgovoril, da imajo na MGRT več razpisov, med drugim tudi SRIP kateri je ravno namen povezovanju JRO, RO z gospodarstvom. Z prej omenjenim razpisom želijo podpreti samo tiste projekte, ki so na stopnji eksperimentalnega razvoja, ki omogoča, da čim prej pridejo na trg.

Dr. Klavdija Kutnar je vprašala ali samostojni visokošolski zavodi ne morejo kandidirati na omenjene razpise?

Mag. Tanja Vertelj je odgovorila, da je z vidika MIZŠ na stopnji TRL od 3 do 6 pogoji sodelovanje raziskovalnih organizacij in gospodarstva. Razpis bo vsebinsko zelo podoben razpisom iz Kohezije.

Dr. Gregor Anderluh je komentiral, da so imeli v znanstvenoraziskovalni skupnosti višja pričakovanja predvsem glede sredstev za investicije, ki v sprejetem načrtu žal niso namenjena krepitvi znanstvenoraziskovalnih institucij (inštitutov). Predlaga, da se skliče seja SZT, ki bo namenjena razpravi o načrtovani porabi kohezijskih sredstev v naslednjem programskem obdobju. Navezal se je na povedano o Načrtu za okrevanje in odpornost ter opozoril na izkušnje pri izvajanju projektov iz tovrstnih sredstev, ki so bili administrativno zelo zahtevni in kjer delo inštitutov ni bilo ustrezno ovrednoteno. Predlagal je, da se temu nameni ustrezna pozornost, ko se bodo naštetih mehanizmi uveljavljali.

Dr. Mark Pleško je vprašal glede časovnice (rdeče označenih delov v tabeli) ter komentiral, da so namenjena sredstva premalo usmerjena v razvoj in sprašuje, če se je kaj naredilo na tem?

Mag. Tanja Vertelj je odgovorila, da je časovnica indikativne narave in da je bilo na začetku predvideno, da se bodo začetki postopkov zaposlitev izpeljali do konca leta 2021 vendar so se žal postopki izvedbe zavlekli. Izpostavila je, da se morajo vsi cilji doseči do junija 2026. Načrt za okrevanje in odpornost je že potrjen in razrez sredstev je takšen

kot je. Čim bolj učinkovito je potrebno porabiti sredstva, ki jih imamo sedaj na voljo, so pa na voljo tudi kakšne spremembe, in sicer v letu 2023, ko bo izvedena revizija.

Ad 3.

Pakt za raziskave in inovacije in ERA Policy Agenda.

Petra Žagar je predstavila Pakt za raziskave in inovacije in ERA Policy Agenda. V letu 2020 je EK sprejela komunikacijo o novem raziskovalnem prostoru. Predlagala je 14 ukrepov, s katerimi se bo oblikoval nov raziskovalni prostor. Eden izmed ukrepov govori o novem pristopu in implementaciji strateških prioritet in to naj bi omogočil Pakt za raziskave in inovacije.

Pakt predstavlja vodilni politični dokument za oblikovanje enotnega trga za raziskave in inovacije in deluje kot referenčni dokument za oblikovanje raziskovalne in inovacijske politike, tako na ravni EU kot na ravni držav članic. S paktom so se določile vrednote in načela na podlagi katerih morajo delovati raziskave in razvoj v EU. Imamo tri vodilna načela, in sicer: ohranjanje vrednot, delati bolje in delati skupaj.

Povedala je, da imamo štiri prioriteta področja, in sicer poglobljanje Evropskega raziskovalnega prostora, skupno naslavljanje izzivov, koriščenje dostopa do odličnosti in pospeševanje reform in naložb. Pri poglobljanju Evropskega raziskovalnega prostora gre za krepitev politike ERA, ki podpira oblikovanje resničnega trga za znanje. Pri skupnem naslavljanju izzivov gre za odzivanje na izzive, ki so predstavljeni v dvojnem prehodu in za vključevanje ne samo raziskovalnoinovacijskih politik ampak vseh politik.

Pri dostopu do odličnosti gre za krepitev Evropskega raziskovalnega prostora v smislu, da je potrebno tesnejše sodelovanje in podpora odličnih raziskav in inovacij v Evropi. Pri pospeševanju reform in naložb pa gre za podporo umeščanju in razvrščanju naložb v raziskave in inovacije skupaj z izvajanjem reform za raziskave za podporo uspešnosti teh naložb.

Eden izmed ukrepov je tudi vlaganje v raziskave in inovacije. Priporočilo na ravni EU je, da bi države vlagale v raziskave in razvoj sredstva v višini 3% BDP. Ta odstotek je zaenkrat doseglo samo pet držav članic.

Za čim lažje spremljanje ciljev je potrebno oblikovati ERA-policy agendo, ki bo določila skupne dogovorjene ukrepe ERA, ki bi jih lahko v prihodnje izvajali usklajeno na ravni EU. Vsi ukrepi morajo tudi imeti skupne in jasne cilje.

Vzporedno s paktom se je razvijal tudi načrt politik ERA. V skladu s paktom so se države zavezale, da bodo upoštevale skupna načela, vrednote ter prioritete iz pakta in se dogovorile o prednostnih področjih, ki bodo zapisana v načrtu politik ERA.

Dr. Andreja Gomboc je vprašala, kdaj in kako bo to pronicalo do raziskovalcev, raziskovalnih organizacij in univerz, kaj bodo najpomembnejši učinki in spremembe za raziskovalce?

Petra Žagar je odgovorila, da se pri ukrepu, ki govori o vrednotenju znanstvenega sistema, sodelujejo ARRS, UL in UM. Drug primer je valorizacija znanja, kjer pri tem kako ga prenesti na nacionalno raven, pomagata IJS, UL. Tako, da nekatere povezave so že vzpostavljene, nekatere bo pa še potrebno vzpostaviti, npr. pri področju akademske svobode, kjer na ministrstvu ni osebe, ki bi se s tem ukvarjala.

Dr. Tomaž Boh je dodal, da je največja dodana vrednost ERA foruma, da se na evropski ravni na področju teh 20 prioritet oblikujejo harmonizirana stališča in pristopi, ki se potem na nacionalni ravni implementirajo v politike na področju raziskav in inovacij. Drugi pomemben element, v katerem je ERA forum bistveno drugačen od oblikovanja politik na EU in na nacionalnih ravneh, pa je vključevanje deležnikov na EU ravni, ki do sedaj

v procesu oblikovanja politik niso bili vključeni. MIZŠ apelira na vse, da se povezujejo z institucijami na EU ravni, ki povezujejo različne akterje od univerz do gospodarskih subjektov, ki nadalje z enotnim glasom nastopajo kot predstavnik v procesu oblikovanja politik na EU ravni.

Ad 4. ZRISS 2030.

Dr. Tomaž Boh je predstavil ZRISS 2030. Izhodišča, ki jih je potrdil SZT, so bila zasnovana na podlagi starega Zakona o raziskovalno razvojni dejavnosti. V času sprejemanja se je spremenila pravna podlaga, zato se zdaj dokument namesto RISS imenuje ZRISS.

Izpostavil je, da je odlična znanost predpogoj za vse ostalo, kar sledi v nadaljevanju. Prav tako je pomembno privlačno raziskovalno okolje kamor spada raziskovalna infrastruktura, nagrajevanje, raziskovalne kariere itd. Pomembno je tudi prepoznavanje razvojnih potencialov ter njihov razvoj in v tem kontekstu skrajševanje poti od znanosti do družbe, torej prenos raziskovalnih dosežkov v družbo kot celoto. Poudaril je še dve področji, in sicer svoboda znanstvenega raziskovanja in avtonomija raziskovalnih institucij.

Pričakovani učinki so usklajeni s strategijo razvoja Slovenije, in sicer da se Slovenija uvrsti v vodilno skupino inovatorok, da se poveča vlaganje v znanost in razvoj, raziskave na področju okolja, trajnostnega gospodarjenja, digitalne preobrazbe, življenja in zdravja itd.. Področja bodo dodatno podprta s Pametno specializacijo.

Struktura dokumenta je zamišljena tako, da imamo pet ciljev in šesto poglavje z horizontalnimi cilji. Vsak izmed ciljev pa je razdeljen na posamezne ukrepe. Bolj natančni cilji z merljivimi kazalniki pa bodo opredeljeni v akcijskih načrtih, ki so že v pripravi.

Poudaril je, da se je pri celotnem oblikovanju dokumenta skušalo, v največji možni meri, slediti vključevanju javnosti (ne samo SZT) in slediti vsem trendom razvoja, ki so prisotni v evropskem raziskovalnem prostoru.

Dr. Andreja Gomboc je vprašala kakšna je predvidena časovnica glede akcijskih načrtov?

Dr. Tomaž Boh je odgovoril, da odvisno od posameznega akcijskega načrta. Akcijski načrt za raziskovalno infrastrukturo je v zadnji fazi priprave pred javno obravnavo. Načeloma pa naj bi bili vsi akcijski načrti narejeni do konca letošnjega leta.

Dr. Mark Pleško je pohvalil dokument ZRISS 2030, v katerem so ukrepi zelo jasno napisani. Predlagal je, da bi pri kazalnikih zapisali še en nov kazalnik, in sicer »število samorogov«, ki jih bomo naredili v Sloveniji v naslednjih letih. Vprašal je tudi ali je v akcijskih načrtih predvideno, da se naredi analiza kazalnikov za nazaj in s tem potem tudi letni plan za v naprej glede na rezultate.

Dr. Tomaž Boh je odgovoril, da so namenoma postavljeni indikatorji evropskega inovacijskega indeksa kar pomeni, da bomo točno vedeli, na katerem področju bomo napredovali oziroma nazadovali. Bo pa potrebno za spremljanje rezultatov še bolj natančno določiti cilje.

Ad 5.

NPVŠ 2030.

Dr. Franc Janžekovič je predstavil NPVŠ 2030. Dokument je bil obravnavan na odboru državnega zbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino. Bilo je več vsebinske razprave in vloženih amandmajev. Eden izmed ključnih strateških ciljev v dokumentu je dvig ravni in kakovosti izobrazbe v Sloveniji. Cilj je 50% visoko izobraženih v starosti do 35 let. Nadalje se pričakuje odzivnost in prožnost univerz in visokošolskega sistema na potrebe družbe, gospodarstva, negospodarstva. Poudarek je tudi na okrepljeni mednarodni vpetosti in izboljšanju dostopnosti do izobraževanja. Predvsem pa je poudarek na vseživljenjskem učenju. Na univerzitetnem nivoju se pričakuje povečana intenzivnost raziskav in inovacij, izoljšanega prenosa znanja v družbo.

Po sprejetju dokumenta v državnem zboru se na MIZŠ načrtuje oblikovanje večih delovnih skupin za pripravo akcijskih načrtov.

Dr. Andreja Gomboc je vprašala, kateri amadmaji so bili sprejeti in kateri niso bili sprejeti?

Dr. Franc Janžekovič je odgovoril, da je bil sprejet amandma o spodbujanju prihoda tujih strokovnjakov v visoko šolstvo, amandma o davčnih olajšavah pri vlaganju v visoko šolstvo in amandma, ki govori o tem, da je ZUP glavni dokument, po katerem se izvajajo postopki akreditacij študijskih programov oziroma univerz na NAKVISu. Nesprejet pa je bil amandma, ki je povezan z internacionalizacijo in izvajanjem študijskih programov v tujem jeziku.

Dr. Gregor Majdič je komentiral, da je rektorska konferenca podprla amandma, ki je povezan z internacionalizacijo in izvajanjem študijskih programov v tujem jeziku, vendar je temu amandmaju nasprotovala Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Dr. Boštjan Golob se je strinjal s komentarjem dr. Gregorja Majdiča in pударil, da bo to predstavljalo izjemne težave pri internacionalizaciji.

Dr. Zdravko Kačič je povedal, da se s tem izločamo iz prihodnjih procesov »gradnje« skupnega evropskega visokošolskega sistema, ki bo v naslednjih desetih letih izjemno intenziven. Nujno je potrebno doreči sobivanje angleškega jezika v visokošolskih zavodih.

Ad 6.

Menjava vodstva ARRS.

Dr. Mitja Slavinec je povedal, da je 1.12.2021, prof. dr. Robert Repnik, odstopil z mesta direktorja ARRS. Vlada RS ga je razrešila dne 30.1.2022. V sredini meseca januarja je potekal razpis za v.d. direktorja ARRS. Upravni odbor ARRS je predlagal kandidatko, ki ji Vlada RS ni dala soglasja. V ponovnem postopku se je upravni odbor ponovno odločil za že predlagano kandidatko in Vlada RS k temu predlogu spet ni dala soglasja in hkrati ugotovila, da upravni odbor svojega dela ni opravil vestno in skrbno, saj v dveh mesecih ni poskrbel za nasledstvo vodenja ARRS in s tem spravil agencijo v časovni pritisk glede vodstva. Vlada RS je zato v nadaljevanju 4 članice in člane v upravnem odboru ARRS, ki jih predlaga vlada, zamenjala z drugimi člani. Upravni odbor v novi sestavi je imenoval predlog v.d. direktorja ARRS in hkrati objavil razpis za direktorja ARRS. Sodišče je zaradi proceduralnih razlogov razrešitev starih štirih članov upravnega odbora ARRS razveljavilo. Ima pa ARRS sedaj v.d. direktorja ARRS, ki opravlja svoje naloge.

Dr. Boštjan Golob je podaril, da je potrebno zelo hitro usposobiti ARRS za operativno in strokovno izvajanje nalog.

Ad 7.

Poročilo o delu ARRS (delovanje v preteklem letu, priprava podzakonskih aktov, idr.).

Dr. Mitja Lainščak je predstavil poročilo o delu ARRS. Povedal je, da je zelo pomembna učinkovitost oziroma odstotek izrabe proračuna agencije. Trenutno je ta odstotek 100%. Največji del proračuna je namenjen raziskovalnim programom in projektom, infrastrukturnim obveznostim in mladim raziskovalcem. Po vedah je 25% sredstev namenjenih za naravoslovje in tehniko, medtem ko najnižji delež odpade na interdisciplinarno področje oziroma na medicino. Eden od bolj vidnih rezultatov so objave, kjer smo v evropskem merilu nad povprečjem. Smo pa podpovprečni kar zadeva prenos znanja v končne produkte in temu področju bi morali v prihodnosti nameniti več pozornosti. V nadaljevanju je povedal, da je ARRS vse cilje, ki si jih je zadala v letu 2020 in 2021, tudi izvedla. Razpise in pozive je izvedla v skladu s programom. Poudaril je, da vse kar počne agencija je objavljeno tudi na spletnih straneh in kmalu bo tudi dostopno poročilo o delu agencije, za leti 2020 in 2021, zainteresirani javnosti. Agencija je prenovila sistem za oddajanje prijav in ocen ter glede na 1040 oddanih projektov, s strani uporabnikov, niso zabeležili poročil o težavah pri oddaji. Obnoviti bo tudi potrebno spletno stran ARRS ter aktivirati raziskovalno sfero, da bo pristopila k promociji znanosti. V nadaljevanju je omenil, da je bil sprejet ZZRID in da ima pri oblikovanju pravilnikov ARRS pomembno vlogo. To bo pripravila delovna skupina v okviru ARRS. Pravilnik o raziskovalnih nazivih je delovna skupina že zaključila in s tem sledi predstavitev le tega upravnemu odboru ARRS. Pravilnik o stabilnem financiranju in pravilnik o postopkih financiranja pa sta še v fazi obravnave v delovni skupini.

V prihodnje ARRS namerava povečati število zaposlenih, in sicer za 35 oseb. Nekaj se jih bo zaposlilo iz naslova novega zakona (ZZRID (nedoločen čas)) nekaj pa iz naslova Načrta za okrevanje in odpornost (določen čas).

Dr. Andreja Gomboc je vprašala na kakšen način se bo promovirala znanost in ali ima ARRS v načrtu tudi kakšen razpis za projekte za promocijo znanosti?

Dr. Mitja Lainščak je odgovoril, da je idej več. Nekaj jih je vezanih na to, da zaposleni znotraj agencije ali eksterne agencije poskrbijo za to, da se ves čas govori o znanosti v javnostih. Potrebno bo poskrbeti, da bodo prejemniki sredstev ARRS, ki se ukvarjajo s tem, dobijo tudi denar od ARRS. Prav tako pa aktivirati vse raziskovalce, da se v to vključijo.

Dr. Andreja Gomboc je vprašala kakšna je predvidena časovnica glede priprave podzakonskih aktov glede stabilnega financiranja?

Dr. Mitja Lainščak je odgovoril, da je rok za dokočnanje mesec maj 2022.

Dr. Boštjan Golob je vprašal zakaj ima pravilnik o postopkih financiranja rok za dokončanje šele oktober 2022?

Dr. Tomaž Boh je odgovoril, da so v ZZRID napisani roki dokončanja podzakonskih aktov. Do oktobra 2022 pa morajo biti pripravljene vse pravne podlage pred objavo novih razpisov.

Dr. Boštjan Golob je komentiral, da ga, glede na časovnico, skrbi dinamika izplačil v okviru stabilnega financiranja, da ne bi prišlo do prevelike koncentracije izplačil v drugi polovici oziroma zadnji četrtini leta.

Dr. Tomaž Boh je odgovoril, da bo uredba, ki je osnovni okvir za financiranje, kmalu na vladi. To pomeni, da dinamika izplačil ne bi smela biti problematična. Poleg tega pa se bo lahko neporabljen denar prenesel v naslednje proračunsko leto.

Dr. Mark Pleško je komentiral, da bi se s pomočjo digitalizacije morala zmanjšati potreba po kadrih in ne povečati, kot je to predvideno.

Dr. Mitja Lainščak je odgovoril, da je prvih deset zaposlitev namenjenih stabilizaciji delovanja agencije. Spremeniti bo potrebno sistem evalvacije prijav in to na podoben način kot je ERC, torej panelni sistem in za to se bo potrebovalo dodatne kadre.

Dr. Gregor Anderluh je povedal, da se strinja, da je potrebno okrepiti agencijo na kadrovskem področju. Podpira tudi digitalizacijo agencije, saj bi se s tem projektne vloge oddajale elektronsko (po vmesnem koraku nazaj). Vprašal je, kakšen je načrt ARRS glede obiskov po inštitucijah?

Dr. Mitja Lainščak je odgovoril, da je obisk agencije nujno potreben in da nameravajo obiskati univerze in vse večje inštitute.

Dr. Gregor Anderluh je glede podzakonskih aktov izpostavil, da uredba že zamuja glede na časovnico in apeliral na vodstvo ARRS, da se poskuša držati rokov. Povedal je, da je KOsRIS večkrat prosil za izračune posameznih uporabnikov proračunskih sredstev, za posamezne institucije, glede na novi ZZRID, da bi vedeli kaj lahko pričakujejo v drugi polovici leta, vendar tega do zdaj še niso dobili. Kdaj lahko pričakujejo te izračune?

Dr. Tomaž Boh je odgovoril, da MIZŠ sodeluje z ARRS glede izračunov, in sicer kakšna so prosta sredstva glede na privzete obveznosti, tako da bi moral biti osnovni izračun kmalu končan. Nato mora ministrica pripraviti določitev o najmanj 50 oz. od 50 navzgor, potem pa bo finalizirano na ARRS.

Dr. Gregor Anderluh je poudaril, da je potrebno čimprej izvesti eksterno evalvacijo delovanja agencije, saj se bo na ta način videlo, kje so šibke točke agencije in kje agencija dela dobro.

Dr. Mitja Lainščak je odgovoril, da je bil rok za oddajo ponudb 28.2.2022 in prejeli niso nobene ponudbe, zato iščejo rešitve, kako bi lahko čimprej pridobili ustrezne ponudbe in na podlagi izbora izvedli evalvacijo.

Dr. Iztok Šori je povedal, da je področje družboslovja v primerjavi z drugimi področji glede finančnih sredstev že dolgo časa podhranjeno. Vlaganje v družboslovje pomeni tudi vlaganje v družbo in sprašuje ali se bo v prihodnjih letih povečal budget za to področje?

Dr. Mitja Lainščak je odgovoril, da je to odvisno od tega, kako bo budget razdelila znanstvena skupnost oziroma ministrstvo. Se pa strinja, da je to področje zelo pomembno za družbo. Povedal je, da agencija lahko spreminja budget samo pri ciljnih raziskovalnih projektih.

Dr. Gregor Majdič se strinja z dr. Gregorjem Anderluhom, da se izračune čimprej naredi. Povedal je, da je primanjkljaj denarja tudi na področju medicine in biotehnike. Vprašal je

ali bodo sredstva (ustanoviteljske obveznosti) po novem letos dobile univerze in v kakšnem obsegu?

Dr. Ema Žagar je izpostavila, da je bilo na področju tehnike prijavljenih projektov sprejetih 17,6% projektov, na naravoslovju 18,4%, na medicini 23,5%, na biotehnologiji 25,6%, na družboslovju 32% in na področju humanistike 21,4%.

Ad 8. Razno.

Pod tč. razno je dr. Gregor Anderluh povedal, da KOsRIS izraža razočaranje, da med člani SZT ni direktorja kateregakoli JRZ. Na zadnjem pozivu za člane SZT so bili predlagani tudi direktorji institutov, vendar se je ministrstvo odločilo drugače. Takšen svet potrebuje predstavnike JRZ, ki s svojim delom prispevajo v to skupnost.

Predlagal je tudi dve točki za sejo SZT. Ena izmed njih bi bila kohezijska sredstva. SZT je na decembrski seji 2020 podal priporočila vladi RS, da se čim več evropskih sredstev nameni za raziskave, razvoj in inovacije. Žal v Načrtu za okrevanje in odpornost to ni upoštevano in sam načrt ni razvojno naravnani in SZT bi moral o tem napraviti vsebinsko razpravo. Druga predlagana točka pa so nove oblike organiziranja znanstvenoraziskovalne dejavnosti. Razočaran je nad vlado RS, ker ne jemlje resno SZT, ki je odlična priložnost za razprave za odprta vprašanja.

Na koncu je še vprašal, kdaj bo ustanovljen Razvojni svet RS?

Dr. Tomaž Boh je odgovoril, da mora biti svet ustanovljen po zakonu 6 mesecev od sprejetja zakona (ZZRID).

Dr. Boštjan Golob se strinja z dr. Gregorjem Anderluhom glede točke kohezijskih sredstev, glede druge točke pa je pesimističen, da zaradi predhodnih volitev ne bomo imeli pravega sogovornika. Izpostavil je še vojno v Ukrajini, ki je prizadela univerze in institute. Predlaga skupno sejo SZT in SVŠ na to tematiko.

Dr. Gregor Majdič se strinja z dr. Gregorjem Anderluhom, da v SZT primanjkuje predstavnikov JRZ. Izpostavil je tudi, da bi bilo na svetu potrebno obravnavati tudi PAZU.

Dr. Mark Pleško je dodal, da je glede Ukrajine potrebno ukrepati hitro in ne čakati na sejo SZT. V podjetjih so že sprejeli določene ukrepe. Predlagal je, da lahko vse zainteresirane poveže z osebami, ki so odgovorne za to na GZS oziroma MNZ.

Dr. Andreja Gomboc in dr. Boštjan Golob sta se strinjala s predlogom dr. Marka Pleška.

Zapisal:

Andrej Ograjenšek
Tajnik SZT

Dr. Andreja Gomboc
Predsednica SZT

Ljubljana, dne 4.4.2022